Η Κυρία Αγγέλα Γιαννακίδου είναι διευθύντρια του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης και επισκέφτηκε αρκετές φορές τα Βρυσικά, τις δύο τελευταίες φορές μάλιστα ήρθε αποκλειστικά για το λαογραφικό μουσείο.

-Το Μάιο του 2007 είχε συνάντηση στο μουσείο με το δήμαρχο Μεταξάδων και ακολούθησε ομιλία συζήτηση με τις γυναίκες του πολιτιστικού συλλόγου. Στόχος της επίσκεψης τότε ήταν η ευαισθητοποίηση κατοίκων και τοπικών αρχών σε θέματα λαϊκού πολιτισμού.

-Τον Αύγουστο του 2008 είχε και πάλι συνάντηση στο μουσείο με το δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και φορείς του χωριού, για να δώσει πλέον σαφείς οδηγίες για τη διάσωση των εκθεμάτων καθώς επίσης και ιδέες για τον τρόπο αξιοποίησης από το δήμο της πολύτιμης λαογραφικής συλλογής Βρυσικών.

Αξίζει να δούμε κάποιες απόψεις της κυρίας Αγγέλας για το λαϊκό πολιτισμό

Πολλοί είναι αυτοί που ισχυρίζονται ότι όλα τέλειωσαν. Σίγουρα όχι, γιατί η παράδοση έχει βαθιές ρίζες, τη φέρουμε μέσα μας. Είναι όμως ευάλωτη, γιατί ως ένα βαθμό είναι ασυνείδητα συνυφασμένη με την καθημερινότητα, με αποτέλεσμα να

καταρρέει όταν οι όροι της ζωής και τα πρότυπα μεταβάλλονται και επιβάλλονται απ' έξω. Πάντα βέβαια συνέβαινε αυτό. Πάντα η κοινωνία δεχόταν μηνύματα τα οποία επεξεργαζόταν, βίωνε, αφομοίωνε, μεταβίβαζε.
Μέσα στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία του σήμερα η κατάργηση των συνόρων της

αγοράς βέβαια είναι θετική. Όχι όμως και η παραβίαση των εσωτερικών συνόρων του αυτοπροσδιορισμού της ταυτότητας του πολιτισμού μας.
Έχει αποδειχθεί ότι δεν μπορεί να συμβεί, γιατί είναι βαθιά ανθρώπινη ανάγκη ν' ανήκει κανείς κάπου, για να νιώθει ασφαλής και να δημιουργεί.
Στο πολύ πρόσφατο παρελθόν, κυρίως κατά τη δεκαετία 70 – 80, το νέο
life
style
εισέβαλε βίαια στις παραδοσιακές κοινωνίες και η παράδοση ταυτίστηκε με την οικονομική και κοινωνική συντήρηση, υποτιμήθηκε βαθύτατα και ο λαϊκός πολιτισμός φολκλοροποιήθηκε. Αποκοπήκαμε βίαια και κινδυνέψαμε να γίνουμε ξένοι στον τόπο μας και όταν επανήλθαμε «στις ρίζες μας» και θυμηθήκαμε την παράδοσή μας, είχαμε κρατήσει το κέλυφος

και της είχαμε αφαιρέσει τη ζωή, την ουσία, το λόγο, την αιτία, την αισθητική και κινηθήκαμε στα όρια του ΦΟΛΚΛΟΡ και του ΚΙΤΣ.
Τίποτα και κανένας δεν μας έδωσε την αίσθηση ότι η ζωή μας, ο τόπος μας άξιζε για να είμαστε περήφανοι και να υπερασπιστούμε ό,τι προσδιόρισε τη ζωή μας. Χωρίς κριτική σκέψη ενδώσαμε άνευ όρων. Πετάξαμε ό,τι είχε σχέση με το δικό μας μόχθο, τα ρούχα μας, τα εργαλεία μας, τις αξίες μας. Φορέσαμε ό,τι μας σερβίρανε.
Σίγουρα υπάρχει ευθύνη πολιτική, κοινωνική, αλλά και ατομική.
Αγαπητοί φίλοι, πρέπει να δουλέψουμε με υπευθυνότητα, να προβούμε σε άλλες επιλογές, να διεκδικήσουμε εναλλακτικούς τρόπους συμπεριφοράς και διαχείρισης και όχι να υπάρχουμε για να μας διαχειρίζονται.
Η συνεργασία δε σημαίνει ότι αποκλείει διαφορετικές προσεγγίσεις και πρωτοβουλίες, ιδιωτικές ή συλλογικές, σημαίνει ότι θα αποφύγουμε τους ερασιτεχνισμούς που έκαναν τον λαϊκό πολιτισμό παράσταση κι εμείς γίναμε θεατές.
Αυτό που μας λείπει δεν είναι το μεράκι και οι πρωτοβουλίες, αλλά η υπευθυνότητα και η βαθύτερη γνώση του χώρου μας. Αυτό πιστεύω ότι είναι το πρόβλημά μας. Θεωρώ ότι είναι χρήσιμο και απαραίτητο σε όλους εμάς που ασχολούμαστε περισσότερο με τον πολιτισμό μας να μας γίνουν σεμινάρια ιστορίας, να γνωρίσουμε συνολικά και όχι αποσπασματικά τη γεωγραφία του χώρου που καθόρισε και τη γεωγραφία των ανθρώπων. Να γνωρίσουμε σε

βάθος τις εκφάνσεις του πολιτισμού.
Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, επιβάλλεται να σώσουμε ό,τι έχει σωθεί. Και η διάσωση είναι ευθύνη όλων μας και η αξιοποίηση και προβολή των όποιων τοπικών πολιτιστικών στοιχείων μας αφορά εξίσου όλους, από το Νέστο ως το Τρίγωνο, όπου κι αν συμβαίνει. Το κράτος μπορεί και οφείλει να είναι αρωγός σε όλες τις προσπάθειες. Εμείς όμως είμαστε αυτοί που θα υλοποιήσουμε τις ιδέες, γιατί ο πολιτισμός ανήκει σε όλους μας

και ιδιαίτερα στις γενιές που θα έρθουν.
Αγαπητοί φίλοι, η ποιότητα ζωής δεν είναι μόνο θέμα χρημάτων. Είναι θέμα γνώσης, ευθύνης και ιεράρχησης αναγκών. Είναι θέμα αντίληψης ότι ο πολιτισμός σημαίνει ιδιαιτερότητα και καλούμαστε αυτήν την ιδιαιτερότητα να την διαφυλάξουμε και να την προωθήσουμε για να ενισχύσουμε τον τόπο μας.
Δεν είναι οικονομικό το θέμα, να ξηλώνουμε τα δάπεδα των παλαιών Εκκλησιών και να τοποθετούμε πλακάκια, να δίνουμε τεράστια ποσά για καινούριους πολυελαίους και όχι στη συντήρηση των υπέροχων τέμπλών. Είναι θέμα αισθητικής, που είναι συνισταμένη πολλών γνώσεων, να κρατήσουμε το φυτικό μας πλούτο, την τυπολογία των οικισμών, την πλατεία στο χωριό μας με το καφενείο –αντί να στήνουμε παντού καφετέριες δήθεν αθηναϊκού τύπου-στο μέτρο του δυνατού να κρατήσουμε τα χωριά μας και να αναδείξουμε

όλα εκείνα τα στοιχεία που διαμορφώνουν την ταυτότητα και το χαρακτήρα ενός τόπου. Να αναδείξουμε τη Θρακιώτικη γαστρονομία, για να μπορεί κανείς να γευτεί τοπικά παρασκευάσματα στη μαγεία του Θρακιώτικου τοπίου. Πώς όμως μπορούμε να μιλάμε για παραδοσιακή διατροφή στη Θράκη, όταν δεν προωθείται σε ταβέρνες……
Μπορεί να μην έχουμε τη λύση για όσα μας συμβαίνουν στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία που ζούμε. Έχουμε

όμως την ευθύνη των πράξεών μας, την ευθύνη της διαχείρισης της ζωής μας. Και είμαστε κακοί διαχειριστές αυτού του τεράστιου πολιτιστικού πλούτου, της παράδοσής μας, που είναι η δύναμη και η δυναμική της Θράκης. Κι αυτό γιατί σε όλους μας, σε άλλους λιγότερο και σε άλλους περισσότερο, πέρασε η αντίληψη ότι ο λαϊκός πολιτισμός είναι κάτι ξεπερασμένο, αν όχι τελειωμένο. Και γι' αυτό τον εκποιούμε κάθε φορά που τον χρησιμοποιούμε για τα όποια προσωπικά οφέλη και στην καλύτερη περίπτωση εν ονόματι της ανάπτυξης του τόπου ως τουριστική ατραξιόν. Τον πολιτισμό δεν τον φοράς, τον φέρεις μέσα σου, αποτυπώνεται στην καθημερινότητά σου.
Γιατί τι είναι πολιτισμός αν όχι ο τρόπος ζωής, έτσι όπως διαμορφώνεται μέσα από τις ανάγκες μας, η ιεράρχηση των οποίων γίνεται σύμφωνα με το πώς νοηματοδοτούμε την ύπαρξή μας, τον κόσμο και την ιστορία μας.

Λαϊκός πολιτισμός

όμως «δεν είναι, κατά λανθασμένη αντίληψη, μόνο οι φορεσιές που επιβιώνουν ως ενδυματολογικοί τύποι του παρελθόντος ή τα τοπικά καλλιτεχνήματα ή τα φολκλορικά δρώμενα ου συντηρούν ως ένα βαθμό την ιστορική μνήμη».

Λαϊκός πολιτισμός

είναι η ισορροπημένη σχέση ανθρώπου και φύσης, όταν η φύση εξασφαλίζει την πρώτη ύλη μέσα από τη λελογισμένη διαχείριση και όχι την υπέρβαση των ορίων είναι το σύνολο της συμπεριφοράς μιας κοινωνίας. Είναι δηλαδή η συνεκτική ύλη μιας κοινωνίας, ο πυρήνας, η ουσία και η περιουσία μιας κοινωνίας την οποία καλούμαστε να γνωρίσουμε πρώτα απ' όλα

αν θέλουμε να τη διαχειριστούμε, συμβάλλοντας στην προβολή και την ανάπτυξη του τόπου μας.
Συνειδητοποιούμε όμως ότι και ο τρόπος διαχείρισής του απαξιώνει μάλλον τον λαϊκό πολιτισμό.
Αγαπητοί φίλοι των πολιτιστικών συλλόγων, είναι αναγκαία η συνεργασία όλων όσων εμπλεκόμαστε στα θέματα του πολιτισμού. Δεν είναι δυνατόν όλοι εμείς που ασχολούμαστε με την παράδοση, τη συλλογική μνήμη αυτού του τόπου, να μη μας διακατέχει πνεύμα συνεργασίας, ακυρώνοντας έτσι με τη στάση μας βασικές αξίες της παράδοσής μας, τη συλλογικότητα, τη συμμετοχή σε κοινούς κοινωνικούς κώδικες.
Η παράδοση και η υπεράσπισή της απαιτεί κοινοτικό πνεύμα και συμμετοχική αντίληψη. Αν συνεχίσουμε να δρούμε με ελαφρότητα και κατακερματισμένη συμπεριφορά θα εξακολουθήσουμε να σπαταλούμε πόρους να……